

מהי אזרחות?

1

אזרחות • כיתה ט'

דף עבודה • מבוא ללימודי האזרחות: האזרח, המדינה והקשר ביניהם

1 איזה מהתנאים הבאים אינו אחד התנאים לקיומה של מדינה?

- א. טריטוריה מוגדרת ב. אוכלוסייה קבועה
ג. שפה אחת לכל התושבים ד. שלטון ריבוני

2 «השלטון מקבל החלטות בעצמו ואינו כפוף לשלטון זר». המשפט מתאר את המושג:

- א. הכרה בין־לאומית ב. ריבונות
ג. השתתפות אזרחית ד. טריטוריה

3 מיינו את הדוגמאות לפי ההיבט של אזרחות שהן מבטאות:

- בועם קיבל תעודת זהות ודרכון ישראלי דנה מתרגשת כשמניפים את הדגל ביום העצמאות
עומר מתנדב פעם בשבוע בבית אבות יואב הצביע בבחירות לראשות העירייה
לאה משלמת מס הכנסה כחוק

מעמד משפטי	שייכות והזדהות	השתתפות אזרחית

4 סמנו נכון או לא נכון, ותקנו את המשפטים השגויים:

משפט	נכון	לא נכון
א. תושב קבע רשאי לבחור לכנסת.		
ב. הקשר בין האזרח למדינה הוא דו־כיווני.		
ג. לאזרח יש זכויות בלבד, והחובות מוטלות רק על המדינה.		
ד. הכרה בין־לאומית מחזקת את מעמדה של מדינה.		

5 השלימו את הפסקה בעזרת המילים שבמחסן:

- חובות ריבונות זכויות שייכות טריטוריה

מדינה זקוקה ל־ (1) עם גבולות, לאוכלוסייה ולשלטון בעל (2) . האזרח נהנה מ־
(3) , כמו הזכות לבחור, ומקיים (4) , כמו ציות לחוק. מעבר למעמד המשפטי, אזרחות
כוללת גם תחושת (5) למדינה.

6 ציינו שתי זכויות ושתי חובות של אזרח במדינת ישראל.

7 קראו את המקרה וענו:

בשכונה של מאיה נסגר גן השעשועים בגלל מתקנים שבורים. מאיה ושני חברים כתבו מכתב לעירייה, אספו חתימות של תושבים והציגו את הבקשה בישיבה פתוחה של מועצת העיר. אחרי חודשיים שופץ הגן.

א. איזה היבט של אזרחות בא לידי ביטוי במעשיהם של מאיה וחבריה? הסבירו.

ב. מה היה תפקיד השלטון (העירייה) במקרה הזה?

ג. מה המקרה מלמד על יחסי הגומלין בין האזרח למדינה?

8 «אזרח טוב הוא אזרח שמקיים את החוק – וזהו». האם אתם מסכימים? נמקו בעזרת אחד ההיבטים של אזרחות.
